

GIHAD: PETITA HISTÒRIA

Ramon ALCOBERRO

L'Islam és l'única religió monoteïsta predicada per un profeta que al mateix temps fou un guerrer. Mahoma va matar (molt) i va cridar a matar –ho diu la història. Va fer la guerra contra els infidels de La Meca (per convertir-los a la fe!) i va massacrar els jueus de Medina. Els primers califes van ser absolutament sanguinaris. I si l'Alcorà té un versicle de la tolerància (II, 265), també té un versicle de l'espasa (IX, 29), que per als islamistes radicals aboleix l'altre perquè és una paraula posterior i més última d'Al·là. L'Islam no es pot reduir a l'islamisme; però és una religió estructuralment violenta, que atorga a Al·là l'única sobirania i, per tant, no separa l'església de l'Estat. La gihad és una de les eines de l'Islam polític.

Per a un musulmà gihad significa qualsevol esforç fet en nom de la fe que porti a obrar de forma exigent amb un mateix i a lluitar contra les pròpies passions. Deixar de fumar pot ser una gihad, però anar voluntari a un rabat ho és també (el rabat –o en més ben dit en català “una ràpita”– és un castell de frontera on es defensa la fe). Matar infidels constitueix una de les infinites formes possibles de gihad, a través de les quals el bon creient mostra la submissió a Déu. La gihad té un triple significat en la cultura islàmica: és una exigència moral (respecte a un mateix) i un principi polític (perquè implica una lluita amb els enemics de l'Islam fins conquerir el món). Però sobretot és un criteri jurídic superior: qui fa gihad, en la mesura que compleix la voluntat d'Al·là, està exempt de la justícia humana. Tan sols déu podrà jutjar-lo segons el principi de la puresa de cor. Llei (xaria) i gihad van juntes i són inseparables.

La tesi de la gihad està políticament vinculada a la del “califat”. En la tradició que prové dels successors de Mahoma, un califa no és només un líder polític i religiós. Assumint ambdues característiques és un “guia”, alhora (i indistintament) el guardià de la fe i el protector de la comunitat. El califa –tècnicament el successor de Mahoma–, és qui en última instància pren totes les decisions i l'únic que té realment el poder de declarar la gihad, de designar els jutges i de resoldre les disputes dins la comunitat. Els ulemes (experts religiosos) poden assessorar el califa, aconsellant-lo en temes religioses i jurídics sense, però, suplantar-lo.

Set segles abans de l'aparició de les actuals doctrines islamistes, un dels fundadors del wahavisme, el jurista i teòleg sirí Ibn Taymiyya (1263-1328), va posar la gihad al mateix nivell que la pregària i per sobre de les quatre prescripcions canòniques (la professió de fe, el dejuni, l'almoïna i el pelegrinatge). Ibn Taymiyya, ho expressà en una metàfora que tots els musulmans coneixen: La religió islàmica és com una columna, en la base hi ha la submissió, el fust és la pregària i el capitell la gihad. Aquesta tesi fou recollida per Hassan al-Banna i, molt especialment, pel seu successor Sayyid Qutb (1906-1966), autor d'un opuscle: “*El nostre combat contra els jueus*”, publicat a inicis de la dècada de 1950, segons el qual: “Tots els qui allunyen la Comunitat (umma) de la seva Religió només poden ser jueus; ho sàpiguen ells o no” – frase que equival a dir que no només tots els jueus són criminals, sinó que tots els criminals són jueus.

El fonament de la gihad és molt simple. Al món hi ha només dos bàndols. O tries Al·là o optes per Satanàs. Al segon grup hi ha tots els qui no se sotmeten i que, per tant, poden ser exterminats impunement en nom d'una justícia superior a la humana. Aquesta tesi constitueix el nucli mateix de l'islamisme terrorista contemporani. Sembla que Ossama Bin Laden va arribar a conèixer el germà més jove de Qutb, Mohamed, que vivia exiliat a Aràbia Saudita des de la dècada del 1970 (alguns diuen que va estudiar amb ell); i fou a través de Bin Laden que la idea de la gihad global va arribar arreu. Les conseqüències es poden llegir cada dia als diaris.